

Gäst Presidentvalet i USA 2020

## Olle Wästberg: Därför är Trump mot poströstning



Donald Trump. I tekniken finns inbyggd politik. Foto: Alex Brandon/AP

**Trump försöker skapa sig handlingsutrymme genom att döma ut poströstningen. Risken är stor att den leder honom till en valförlust.**

**Olle Wästberg**

Publicerad 2020-08-04

Följ skribent  

**D**onald Trump twittrade för några dagar sedan att det amerikanska presidentvalet borde skjutas upp på grund av pandemin. Att ett sådant beslut skulle fattas av den amerikanska kongressen är osannolikt. Trumps utspel handlar snarare om att skapa sig utrymme att ifrågasätta valresultatet, om han inte blir omvald.

**I USA sker valet på en vardag.** Problemet är att många inte kan lämna sina arbetsplatser för att gå och rösta. Det gör att köerna utanför vallokaler ofta blir väldigt långa på kvällen. I coronatider kan köandet göra att många inte vågar gå och rösta.

För Trumps del är det sannolikt en fördel. Han har fler anhängare på lands- och glesbygd, där vallokaler inte är lika belastade. Hans anhängare har dessutom en större benägenhet att gå och rösta. I en undersökning [nyligen](#) uppgav 80 procent av Joe Bidens anhängare att de skulle stanna hemma om de var tvungna att gå till vallokalen för att rösta under pandemin.

**Trump vet är att valdeltagandet** avgör val i USA. Man brukar säga att "Democrats fall in love, Republicans fall in line". Det vill säga, demokrater stannar i högre grad på soffan om de inte brinner särskilt för sin kandidat, medan republikaner är mer lojala.

Det var det som gjorde att Trump vann 2016. Men i år kommer sannolikt en hel del republikaner stanna hemma eftersom ledande partivänner, som den tidigare presidenten George W Bush, säger att de ska rösta på Biden. Valet kommer att bli en folkomröstning om Trump och om hans motståndare har möjlighet att poströsta är det mindre sannolikt att han blir omvald.

De flesta av USA:s delstater har tidigare inte tillåtit poströstning, men nu kommer det att gå att rösta på distans i nästan alla. Det är Trump emot och hävdar att poströstning leder till valfusk.

**Visst kan det gå att fuska.** USA har ingen folkbokföring och i flera delstater går det att rösta utan att legitimera sig. Men att det skulle avgöra det här valet är osannolikt. I förra presidentvalet fick Donald Trump tre miljoner färre röster än Hillary Clinton. Han vann tack vare valsystelet och hävdade att skälet att hon fått fler röster berodde på valfusk. Det fanns inga som helst bevis på det.

**Visst kan det gå att fuska.** USA har ingen folkbokföring och i flera delstater går det att rösta utan att legitimera sig. Men att det skulle avgöra det här valet är osannolikt. I förra presidentvalet fick Donald Trump tre miljoner färre röster än Hillary Clinton. Han vann tack vare valsyste­met och hävdade att skälet att hon fått fler röster berodde på valfusk. Det fanns inga som helst bevis på det.

New York Times gick nyligen (2/8) igenom vad poströstningen inneburit i primärvalen. Många röster inkom så sent att de underkändes. Dessutom dröjde det i vissa fall en månad innan alla röster räknats och resultatet var klart.

Det finns anledning att fundera på om det inte borde bli enklare att rösta hemifrån även i Sverige. Vi har visserligen ett högt valdeltagande, 87,2 procent i förra valet. Dock är valdeltagandet relativt lågt bland människor med funktionshinder och personer som bor i utsatta områden. Dessutom är det bara drygt var tionde person av de 600 000 svenskar som bor i utlandet som röstar.

Föreningen Svenskar i Världen (SVIV) har krävt att Sverige ska införa möjlighet att rösta digitalt med banklegitimation. Inspiration skulle kunna hämtas från Estland. Där kan man inte bara rösta på nätet. Det går också att personrösta på den digitala valse­deln.

I Demokratiutredningen för fem år sedan menade vi att det skulle vara en fördel att kunna rösta via nätet, men påpekade samtidigt att det inte finns en säker teknik för att släppa fram digital röstning i riksdagsvalen än. Risken finns att systemet skulle bli hackat; i valet 2016 i USA fanns det några fall av ryska hackningar i amerikanska valmaskiner.

**Vi menade dock** att lokala folkomröstningar borde tillåta röstning på nätet. Dels för att få fler att delta i dem, dels för att folkomröstningarna inte är beslutande. Så skulle det misstänkas att resultatet var manipulerat är det ingenting som kommunfullmäktige behöver ta hänsyn till i någon riktning.

Om Sverige skulle låta sådana digitala omröstningar pågå ett antal år skulle den insikt och kunskap kunna byggas upp för att vi sedan skulle ha möjlighet att ta ställning till om också riksdagsröster skulle kunna läggas på nätet.

**OLLE WÄSTBERG** är tidigare ordförande i Demokratiutredningen.  
olle@wastberg.se